OIKEUSMINISTERIÖ
JUSTITIEMINISTERIET

Yksityisoikeus- ja oikeudenhoito-osasto

Yksityisoikeus ja maksukyvyttömyys

6.3.2026

Oikeusministeriön lausunto valtioneuvoston kirjelmästä eduskunnalle komission ehdotuksesta rahoitusmarkkinoiden ja valvonnan integraation edistämiseksi (Market Integration and Supervision Package) U 7/2026 vp

Oikeusministeriö toteaa, että sen hallinnonalalle osana pakettia annetuista komission ehdotuksista kuuluu ns. selvitysasetusehdotus. Selvityksen lopullisuutta koskevan sääntelyn tarkoituksena on turvata maksujärjestelmien ja arvopaperien selvitysjärjestelmien toiminta ja siten rahoitusvakaus tilanteessa, jossa järjestelmän osapuolta kohtaan on aloitettu maksukyvyttömyysmenettely. Sääntelyllä varmistetaan selvitysjärjestelmään liittyvien velvoitteiden nettoutus ja vakuuksien täytäntöönpanokelpoisuus maksukyvyttömyysmenettelyn alkamisesta huolimatta. Kysymys on käytännössä poikkeuksista yleisiin yksityisoikeudellisiin ja insolvenssioikeudellisiin sääntöihin.

Valtioneuvoston kanta ehdotukseen on kuvattu valtioneuvoston kirjelmässä:

”Valtioneuvosto suhtautuu yleisesti myönteisesti ja avoimesti selvitysdirektiivin ja rahoitusvakuusdirektiivin tarkasteluun ja päivittämiseen. Valtioneuvosto muistuttaa, että selvitysdirektiivin tavoitteena on erityisesti selvitys- ja maksujärjestelmien toimivuuden ja sitä kautta rahoitusvakauden turvaaminen, eikä yleisistä yksityisoikeudellisista ja insolvenssioikeudellisista säännöistä tulisi poiketa enempää kuin kyseisen tavoitteen kannalta on tarpeen. Nettoutuksen ja vakuuksien suojaa ei myöskään tulisi perusteettomasti nykyisestä kaventaa. Lisäksi valtioneuvosto katsoo, että rahoitusvakauden turvaamiseksi sääntelyn tulisi kattaa vain sellaiset vakuudet, joiden arvonmääritys on riittävän luotettavaa.

Valtioneuvosto katsoo, että selvitysdirektiivin ja rahoitusvakuusdirektiivin yhdenmukainen soveltaminen jäsenvaltioissa on tärkeää yhteismarkkinoiden toiminnalle. Valtioneuvosto kiinnittää kuitenkin huomiota siihen, ettei asetus säädösinstrumenttina automaattisesti johda yhdenmukaisempaan säännösten soveltamiseen varsinkin, kun sääntelyn tarkoituksena on poiketa kansallisesta pääosin harmonisoimattomasta lainsäädännöstä. Asetuksessa käytetyillä käsitteillä on lukuisia liittymäpintoja kansalliseen varallisuusoikeuteen ja sen periaatteisiin ja käsitteisiin, joten lisäharmonisaatiolla voi olla syvälle käyviä ja arvaamattomia heijastusvaikutuksia koko kansallisen varallisuusoikeuden järjestelmän kannalta. Valtioneuvosto pitää tarkoituksenmukaisempana sääntelyn johdonmukaisuuden varmistamiseksi, että selvityksen lopullisuutta koskeva sääntely annettaisiin jatkossakin direktiivinä. Säädösinstrumentista riippumatta jäsenvaltioilla tulisi olla mahdollisuus yhteensovittaa sääntely kansallisen lainsäädäntönsä kanssa ja säilyttää minimiharmonisoitua laajempi nettoutuksen suojan soveltamisala.

Postiosoite Postadress	Käyntiosoite Besöksadress	Puhelin Telefon	Faksi Fax	S-posti, internet E-post, internet
Oikeusministeriö PL 25 FI-00023 Valtioneuvosto Finland	Meritullinkatu 10 00170 Helsinki Finland	0295 16001 Internat. +358 295 16001	09 160 67730 Internat. +358 9 160 67730	kirjaamo.om@gov.fi www.oikeusministerio.fi www.justitieministeriet.fi

Valtioneuvosto kannattaa sitä, että selvitysdirektiivin antama suoja laajennettaisiin koskemaan eurooppalaisia osallistujia kolmansien maiden järjestelmissä. Ehdotuksessa omaksutun rekisteröintimenettelyn yksinkertaistamismahdollisuuksia tulisi kuitenkin jatkovalmistelussa selvittää, jottei suomalaisten ja eurooppalaisten toimijoiden mahdollisuus osallistua kansainvälisille rahoitusmarkkinoille heikenny perusteettomasti.”

Ehdotuksessa ehdotettuja muutoksia on kuvattu kirjelmän sivuilla 15–18. Ehdotuksen vaikutuksia Suomen lainsäädäntöön ja taloudellisia vaikutuksia Suomessa on alustavasti arvioitu kirjelmän sivuilla 25–26 mm. seuraavasti:

”Nettoutuksen suojan kaventamisella voisi olla epätoivottuja vaikutuksia Suomen rahoitusmarkkinoilla, kun selvityksen lopullisuuteen ei voitaisi enää yhtä laajasti luottaa ja maksuja voitaisiin esimerkiksi peräyttää konkurssipesään nykyistä useammin. -- Järjestelmien nimeämistä koskeva sääntely moninkertaistuisi nykytilaan verrattuna, mikä aiheuttaisi lisätehtäviä sekä järjestelmien ylläpitäjille että viranomaisille. -- Ehdotetun hallinnollisesti raskaan rekisteröintimallin riskinä on, että suomalaisten osapuolten mahdollisuus osallistua kansainvälisille markkinoille heikentyy nykyisestä. -- Epävarmuus vakuuksien rahaksimuutossa voi heikentää luottamusta näiden lakien takaamaan suojaan ja siten rahoitusvakautta.”

Lisäksi oikeusministeriö on hallinnonalansa näkökulmasta kiinnittänyt huomiota tiettyihin arvopaperikeskusasetukseen ehdotettuihin lainvalintaan liittyviin muutoksiin. Tämä on huomioitu kirjelmän sivulla 23:

”On epäselvää, miten liikkeeseenlaskijan valinnanvapautta koskevat muutosehdotukset vaikuttavat lainvalintaan. Ehdotuksesta ei ilmene, ja sen vuoksi tulisi selventää, miten on tarkoitus varmistua kansallisten tärkeimpien yhtiöoikeudellisten säännösten ja periaatteiden soveltumisesta, kun yhtiölle valitaan ulkomainen arvopaperikeskus.”